

Тектоніка почуттів

Ерік-Емманюель Шмітт — сучасний франко-бельгійський письменник, драматург, філософ. Як письменник став відомим 1991 року після публікації першої п'єси «Ніч у Валоні». Та світову славу йому приніс сценарій «Відвідувач» (1993), за який автора нагородили багатьма літературними і театральними преміями. За сюжетом п'єси «Тектоніка почуттів», успішна жінка, депутат Національної асамблеї Діана, кохає вродливого жуїра Рішара. Їхні стосунки доволі сучасні, вони не поспішають зі шлюбом. Однак їй постійно здається, що його почуття згасають, що вони вже не такі, як колись... Діану зсередини руйнує люта підозра, тож вона вирішує випробувати Рішара. Жінка наймає двох повій: одна грає інтелігентну незайманицю, друга — її матір. Гра має успіх: жуїр закохується в дівча. І все ж це кохання не таке, як до Діани... Як пише газета «La Libre Belgique», «основне враження від виставит— незворушна врода перед лицем любовного запалу. Ми ніби спостерігаємо за виверженням вулкана в уповільненому русі. Після перегляду із зали виходиш із відчуттям повноти, примирення з собою і тими, кого любиш».

Ерік-Емманюель Шмітт

Тектоніка почуттів

Переклад Івана Рябчія

особливі прикмети

Cet ouvrage a bénéficié des soutiens du Programme d'aide à la publication Skovoroda de l'Ambassade de France en Ukraine/Institut français d'Ukraine et des Programmes d'aide à la publication de l'Institut français.

Це видання було здійснене за підтримки Програми сприяння видавничій справі "Сковорода" Посольства Франції в Україні/Французького інституту в Україні та видавничих програм Французького інституту.

Éric-Emmanuel Schmitt

LA TECTONIQUE DES SENTIMENTS

ALBIN MICHEL

Ерік-Емманюель Шмітт

ТЕКТОНІКА ПОЧУТТІВ

*З французької
переклав Іван Рябчій*

ЛЬВІВ

УДК 821.133.1

Ш-73

Ерік-Емманюель Шмітт

ТЕКТОНІКА ПОЧУТТІВ

П'єси

З французької переклав Іван Рябчій

Перекладено за виданням:

Éric-Emmanuel Schmitt

LA TECTONIQUE DES SENTIMENTS

© Éditions Albin Michel, 2008

978-2-226-19601-9

Ерік-Емманюель Шмітт — сучасний франко-бельгійський письменник, драматург, філософ. Як письменник став відомим 1991 року після публікації першої п'єси «Ніч у Валоні». Та світову славу йому приніс сценарій «Відвідувач» (1993), за який автора нагородили багатьма літературними і театральними преміями.

За сюжетом п'єси «Тектоніка почуттів», успішна жінка, депутат Національної асамблеї Діана, кохає вродливого жуїра Рішара. Їхні стосунки доволі сучасні, вони не поспішають зі шлюбом. Однак їй постійно здається, що його почуття згасають, що вони вже не такі, як колись... Діану зсередини руйнує люта підозра, тож вона вирішує випробувати Рішара. Жінка наймає двох повій: одна грає інтелігентну незайманицю, друга — її матір. Гра має успіх: жуїр закохується в дівча. І все ж це кохання не таке, як до Діани...

Як пише газета «La Libre Belgique», «основне враження від виставит— незворушна врода перед лицем любовного запалу. Ми ніби спостерігаємо за виверженням вулкана в уповільненому русі. Після спостереження із зали виходиш із відчуттям повноти, примирення з собою і тими, кого любиш».

Підтримка підготовки цієї публікації не означає, що Європейська комісія підтверджує її зміст, який відображає лише думки авторів і комісія не може нести відповідальність за будь-яке можливе використання цієї інформації.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

© Editions Albin Michel - Paris 2008

Published by arrangement with SAS Lester Literary Agency & Associates

ISBN 978-617-7654-36-9

ISBN 978-617-7654-34-5

(Серія «Особливі прикмети»)

© Іван Рябчій, український переклад, 2019

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2020

Любі наші Читачі й Читачки!

Книжка, яку ви тримаєте в руках, побачила світ завдяки програмі «Креативної Європи» «Художній переклад». Ця програма допомагає публікувати та популяризувати високоякісну європейську літературу. Участь у ній дала нам змогу накреслити нові шляхи у видавничому бізнесі та навчитися працювати для вас іще ефективніше.

Наша серія «Особливі прикмети: 10 бесід про ідентичність» — це своєрідний культурний краєвид сучасної Європи. Словами видатних європейських драматургів ми наголошуємо на тому, що всі люди без винятку безцінні саме тим, що різні, а ще намагаємося прищепити повагу до кожної ідентичності й навчитися бути повноправними європейцями.

10 дуже різних авторів і авторок — і безперечних класиків ХХ століття, і найновітніших зірок, поміж яких переможці й переможниці найпрестижнішої Літературної премії Європейського Союзу.

9 дуже різних країн — кожна з неповторною історією та культурою, із власними травмами та проблемами.

7 перекладачів і перекладачок, які не просто фахівці, а й промотори своїх «паралельних» культур в Україні.

Наші книжки можна не лише читати й розігрувати в театрі вашої безмежної уяви. Їх можна бачити на театральних сценах, слухати в Інтернеті й на радіо, переглядати на телебаченні й на YouTube-каналах. А для тих, кому комфортніше комунікувати через гаджети,

ми підготували доступ до цікавого аудіовізуального контенту через QR-коди.

Ви зможете зустрітися з нашими авторами й авторками у книгарнях, на книжкових ярмарках і фестивалях, почитати й послухати інтерв'ю з ними, а також долучитися до буккросінгових акцій, освітніх програм і важливих публічних обговорень і дискусій.

Стежте за нашими новинами на видавничому сайті:
<https://anetta-publishers.com/>

а також у групах проекту в соцмережах:
<https://anetta-publishers.com/pages/%2Fdramaticbook>

Ми різні — ми рівні!
Приємного вам прочитання!

<https://creativeeurope.in.ua/programs/9>

*На знак пошани — вкотре — до Дені Дідро:
один із пасажів з його «Жака Фаталіста»
наштовхнув мене на задум цієї історії*

1

У Діани

Усе починається з поцілунку.

Жінка тулиться до чоловіка, він обіймає її. Вони стоять і обмінюються довгим наполегливим поцілунком.

Нарешті чоловік відриває свої вуста від її вуст і ніжно шепоче:

РІШАР: Зараз повернуся.

За жестами, якими вона намагається утримати його, зрозуміло, що їй кортить, аби пестоці їхні тривали довше. Проте він невимушено наполягає:

РІШАР: Усього п'ять хвилин, гаразд?

Він ніби торгується з нею.

РІШАР: То як? П'ять хвилин? Добре?

Вона з ангельською сумирною усмішкою погоджується.

ДІАНА: Йди.

РІШАР (*ніжно*): Ти ж переживеш ці п'ять хвилин, правда?

ДІАНА: Можливо...

РІШАР: Ні, ти пообіцяй!

ДІАНА: А от і не буду — ліпше ти ризикни! Як щодо тебе: ти їх переживеш?

РІШАР: Спробую. І я можу тобі це обіцяти!

Він — бездоганний, безжурний, сповнений самопевності чоловіка, який знає, що подобається, і вмє себе любити — виходить.

З іншого боку заходить Мадам Поммере, мати Діани — вона помічає, як Рішар залишає вітальню.

МАДАМ ПОММЕРЕ: Куди це він?

ДІАНА: По газети.

МАДАМ ПОММЕРЕ: О! Ви знову не разом?

ДІАНА: На п'ять хвилин.

МАДАМ ПОММЕРЕ (*кривляючись*): Яка страшна драма! Не бійся, я допоможу тобі пережити цю юдоль. (*Обидві сміються.*) Повільно вдихни, розслабся, подумай про те, що він може дістатися кіоску, не перетинаючи вулицю, і згадай, що останнім часом літаки не так часто гепаються посеред Парижа. Ну що, тобі вже ліпше?

Діана ствердно хитає головою, хитро примружившись, а Мадам Поммере тим часом розважається собі далі, знову стаючи у трагічну позу.

МАДАМ ПОММЕРЕ: Господи, я ж забула про лисів! Атож, забула! Про них рідко згадують, та якщо подумати, то цілком можливо, що з якогось саду стрибне скажений лис і вчепиться йому в ліву литку! Або у праву!

ДІАНА (*легко долучаючись до її гри*): Авжеж, твоя правда, про це мало хто думає!

МАДАМ ПОММЕРЕ: У такому випадку він повернеться закривавлений, дивитиметься в одну точку...

ДІАНА: ...на губах у нього буде піна...

МАДАМ ПОММЕРЕ: ...його лихоманитиме...

ДІАНА: ...зараза жертиме його ізсередини...

МАДАМ ПОММЕРЕ: ...він стане заразним і небезпечним...

ДІАНА: ...однак він поцілує мене, і я теж заражуся, і за кілька днів ми помremo, навіки міцно обнявшись, разом ляжемо до могили. Тож усе гаразд!

МАДАМ ПОММЕРЕ: О, все гаразд! Аби приносити на ваші могилки хризантеми, я навіть розіб'ю свою улюблену скарбничку! (*Зітхає.*) Ах, Діано, я й не сподівалася побачити свою доньку такою щасливою! Ти ж мало не дзюриш щастям!

ДІАНА (*гиркає*): Мамо!..

МАДАМ ПОММЕРЕ: А що? Це ж правда! Ти, що раніше була така серйозна, нічого не бачила за своїми лекціями, конкурсами, кар'єрою у політиці, ти, яка в парламенті займаєшся тільки проблемами жінок — і ніколи самою собою, ти, яка змарнувала нагоду в першому шлюбі...

ДІАНА: Мамо, будь ласка! Не варто переповідати все моє життя!

МАДАМ ПОММЕРЕ: Але я обожнюю розповідати про нього! Відколи ти тут, я ладна невтомно ситити землю балачками про тебе!

ДІАНА: Але ж я тут, тож стримуйся, будь ласка!

МАДАМ ПОММЕРЕ (*плескаючи в долоні*): Словом, усе добре, що на добре виходить: моя люба донька, якій завжди було байдуже до кохання, нарешті відчула смак пристрасті!

ДІАНА (*мимоволі замислено*): Авжеж, пристрасті й кохання...

МАДАМ ПОММЕРЕ: Так! Чоловік, який поклав стільки років на те, аби привернути твою увагу, який упадає за тобою так, мовби приступом брав фортецю, який кохає тебе дужче, ніж ти його — і задовго до того, як ти покохала його — даруй, моя люба, але це я називаю пристрастю і справжнім коханням!

ДІАНА (*стурбовано*): Кохає мене дужче, ніж я його? Ти дійсно так вважаєш?

МАДАМ ПОММЕРЕ: Звісно!

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ